

Tviol, om det er rigtigt at fremkomme med dette Lovforslag alene, uden at undersøge, om man kan indbefatte Banker og andre Vægeinstituter deri. Man kan jo sige: Disse Institutioner have rent forskjelligt Formaal. Ja, men de have en meget væsentligt fælles Egenstøb, og det er den, at de tilbyde Folk offentlig at modtage Folks Penge, Sparekasserne nærmest for at bevare dem sikkert, Bankerne for at gjøre dem frugtbringende og Aktieselskaberne for at anbringe dem i industrielle eller andre Foretagender, hvoraf man saa venter sig endnu større Udbytte end af at have dem staaende i en Bank. Der er altsaa meget væsentlig Sammenhæng, og jeg tror, at hele Sagen vilde bedre blive afgjort for alle tre's Bedkommende, hvis man tog dem for i Sammenhæng; thi det er vanskeligt navnlig at træffe Grændser mellem Sparekasser og Banker. Jeg tror, at man baade i Udførelse og i Kommissionsbetænkningen har bestræbt sig for at udelukke Sparekasser fra egentlig Bankvirksomhed. Det kan nu tilbørlig være ganske rigtigt; men jeg tvivler om, man har lagt Mærke til, at saaledes som Sparekasserne nu engang have udviklet sig i Frihed, er en vis Bankvirksomhed bleven uundværlig for deres Eksistens, og da navnlig at modtage paa kortere eller længere Tid meget betydelige Summer og gjøre dem frugtbringende. Naar man ser paa Opgivelsen af Sparekasseindsfud i Kommissionsbetænkningen, saa vil man jo finde, at medens de Kapitaler, som ere under 4,000 Kr., ikke udgjøre mere end tilsammen 9 Millioner Kr., saa udgjøre de Kapitaler, som ere betroede Sparekasserne i større Beløb end 4,000 Kr., over 20 Millioner Kr. Denne Virksomhed af Sparekasserne er gavnlig for deres Eksistens, fordi de store Kapitaler ere de billigste at administrere. At modtage en Kapital som Indskud af, lad os sige paa 20,000—30,000 Kr., koster mindre Uleilighed end $\frac{1}{2}$ eller $\frac{1}{3}$ af dette Beløb indskudt i Smaasummer. Det er Smaasummerne, som volde Sparekasserne stor Uleilighed, og det er Modtagelsen af de store Summer, som gjør, at Administrationen dog forholdsvis er billig. Det vil altsaa staa Sparekasserne, hvis de udelukkes fra at modtage store Summer, men det synes at være tilfaldet ved Fastsettelsen af Renten til 3,66 pSt. Jeg tror ligesom det ærede Medlem, der nys havde Ordet, at det havde været billigt og rimeligt, om man var blevet staaende ved den Rente, som det viser sig, at af 400 Sparekasser de 351 allerede give, nemlig 4 pSt., hvis man overhovedet vil fastsætte den, men dernæst tror jeg ogsaa, at det vil være rigtigt her kun at fastsætte Renten for de Summer, som kunne udtages uden Optagelse. Det kan ikke nytte, at man vil gaa fra, at Penge ere en Vare, og en Vare har til forskjellige Læder forskjellig Pris, og hvis man bilder sig ind at kunne fixere Prisen, Noget, man navnlig i forrige Aarhundrede har gjort en

bedrøvelig Erfaring om, nytter det Intet. Pengenes egen Natur er mægtigere end alle menneskelige Bestrebelse. Vil man altsaa fastsætte Renten, tror jeg, at man i det Mindste bør binde den til de Indskud, der skulle kunne udtages uden Opfigelse. Hvor lang Opfigelse man skal forlange for at give denne Frihed, skal jeg her ikke indlade mig paa, lad det eventuelle Udvalg undersøge det, eller ogsaa, hvis man ikke vil gaa ind derpaa, tror jeg, at den høitærede Minister maa forbeholde sig, at dispensere de Sparekasser fra denne Bestemmelse, som ikke kunne overholde den, uden at gaa tilbage, eller maaske endog gaa tilgrunde. Navnlig for de store kjøbenhavnse Sparekasser vil denne Bestemmelse være i allerhøieste Grad skadelig og uheldig. — Med Hensyn til Reservecapitalen har jeg naturligtvis Intet at indvende imod, at der i saa Henseende gives Sparekasserne et Paalæg, men jeg skal tillade mig at bemærke, at naar Reservecapitalen skal udgjøre 10 pSt. af Indskudenes Beløb, vil det aldrig komme fuldt til Stede hos de Sparekasser, som ere i bestandig Stigning, fordi Indskudene jo komme ind før Udbyttet og Renterne, og det burde ogsaa være lovlig meget at forlange, at Sparekasser, der f. Ex. sidde inde med 20—30 Millioner, skulle have 2—3 Millioner Reservecapital. Det forekommer mig, at man godt der kunde fastsætte et Maximum og et Minimum, hvorimellem det med Ministeriets Samtykke var Sparekasserne tillagt at svinge f. Ex. imellem 5 og 10 pSt. Jeg tror i det Hele taget, at det var ønskeligt, at der var saa faa Bestemmelser som muligt og saa frit et Spilleum som muligt, men jeg kan godt være enig med de ærede Medlemmer paa den anden Side i at ønske en skarpe Kontrol, og jeg tror rigtignok, at denne vil lettere opnaas paa den Maade, som er foreslaaet af Sparekassekommissionen, end paa den af den ærede Minister foreslaaede, deri er jeg enig med den ærede Taler fra anden Kreds. Jeg tror, det vilde være heldigt, om der i forskjellige Egne af Landet ansattes faste Inspektører for Sparekasserne. De behøvede jo ikke at være Embedsmænd, de kunde lønnes ved et aarligt, paa Finantsloven fastsat Honorar. Det er gavnligt, at der bliver ansat en fast Kontrol for de forskjellige Egne af Landet, ogsaa fordi Forholdene i de forskjellige Egne ere meget forskjellige, og kun den, som en Gang har sat sig ind i dem, virkelig kan afgive den Kontrol, som ønskes og attraas. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Møller: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Den fungerende Formand: Det ærede Medlem skal faae Ordet lidt senere.

Det ærede Medlem for 4de Kreds har Ordet.